



160677

Repertoriumnummer mer
2022/ 6116
Datum van uitspraak
19 september 2022
Rolnummer
2021/AR/2108

Uitgifte			
Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	
op	op		
€	j BUR	BUR	
BUR			

Ezi Niet aan te bieden aan de
ontvanger

TUSSENARREST
BEHANDELING OP

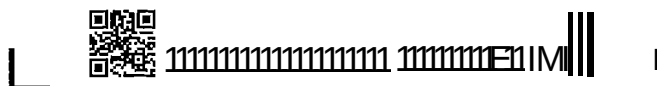
12/06/2023

Hof van beroep Gent

Arrest

Zevende kamer

r⁻ COVER 01-00002850958-0001-0011-01-01-1



2021/AR/2108 - In de zaak van:

V n.v., ON ..., met maatschappelijke zetel te,
appellante, met als raadslieden ,

tegen:

OBS s.a.s., een vennootschap naar Frans recht, met maatschappelijke zetel te ...,
ingeschreven in het Franse handelsregister onder nummer ... en met btw-nummer
..., **geïntimeerde**, met als raadslieden ... hierna aangeduid als "OBS",

wijst het hof het volgend arrest:

1. DE RECHTSPLEGING IN HOGER BEROEP

1. Het hoger beroep werd ingesteld bij verzoekschrift neergelegd op 21 december 2021 en ingeschreven op 22 december 2021. Het werd gericht tegen het vonnis van 4 oktober 2021 van de voorzitter van de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, zetelend zoals in kort geding, met AR-nummer A/21/1723.
2. Het hof heeft artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken in acht genomen.
3. De procedure verliep op tegenspraak. Partijen werden gehoord op de openbare zitting van 20 juni 2022. Het hof nam kennis van de overtuigings- en procedurestukken.



PAGE 01-00002850958-0002-0011-01-01-1



2. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

4. In een krantenbericht van 8 september 2010 werd gemeld dat VBServices sedert die maand *"exclusieve BR-distributeur voor Nederland [was] en dit voor het volledige pakket"*.¹
5. Op niet nader gekende datum sloten V Services bvba (als opdrachtgever) en DM (als zelfstandige, *travailleur indépendant*) een overeenkomst van onafhankelijke samenwerking in de verkoop, plaatsing en onderhoud van bowlingsystemen.

Artikel 5 van die overeenkomst betrof de vergoeding en voorzag in betaling op de rekening van de zelfstandige met nummer FR76 3000 4011 5300 0100 8656 368.

Artikel 8 ervan bevatte een niet-concurrentie- en niet-afwervingsbeding gedurende twaalf maanden in het territorium van de Benelux, Frankrijk en Zwitserland.

Artikel 10 ervan was een forumkeuzebeding waarin de opdrachtgever en de zelfstandige overeenkwamen dat elk geschil waartoe de overeenkomst aanleiding zou geven behoorde tot de exclusieve bevoegdheid van het vreedegerecht of de ondernemingsrechtbank van Kortrijk, naar gelang het geval.²

6. In de periode van 2 augustus 2018 tot en met 31 december 2019 schreef OBS diverse facturen uit aan V voor uitgevoerde tussenkomsten (door DM en later door hem en een andere technicus) in hoofdzakelijk Frankrijk en deels in België.

De betaling van deze facturen mocht gebeuren op het rekeningnummer FR7630 0040 1153 0001 0086 56 368.

7. Op 22 maart 2021 verwees OBS naar een videovergadering met V op 18 maart 2021. Als bijlage stuurde OBS een aanbod. V kon er kennis van nemen en OBS was bereid het te Wevelgem verder te bespreken. Tegelijk drong OBS aan op een spoedige betaling van haar factuur BOWL565.³

Het aanbod tot samenwerking (*offre de collaboration*) van 18 maart 2021 voorzag in een bijstandscontract ten belope van 5.000 euro, exclusief belastingen. Het bevatte ook tarieven voor dagelijkse tussenkomsten en voor de afgelegde kilometers en de gepresteerde uren bij verplaatsingen.

¹Stuk 2 appellante.

²Stuk 1 appellante.

³Stuk 1 geïntimeerde.

Verder wenste OBS een exclusiviteitsclausule voor wat haar tussenkomst betrof, als tegenhanger voor haar niet-concurrentie- en niet-afwervingsbeding.⁴

8. Op 7 april 2021 stuurde de raadsman van V een ingebrekestelling aan OBS. Hij wees op de inbreuken op het niet-concurrentiebeding vanaf 6 april 2021. Per inbreuk kon V aanspraak maken op een schadevergoeding van 25.000 euro. In toepassing van artikel 6.3 werd de overeenkomst bovendien met onmiddellijke ingang beëindigd. OBS werd aangemaand tot onmiddellijke staking van de inbreuken op het niet-concurrentie- en niet-afwervingsbeding en van het gebruik van elke vermelding, verwijzing, gebruik van software, de commerciële naam, de handelsmerken van V of van de BR-producten waarop zij een exclusieve licentie heeft.⁵
9. Op 14 april 2021 antwoordde de Franse raadsman van OBS dat V de factuur van OBS van januari 2021 betwist had en weigerde te betalen en dat V bovendien misbruik maakte van de economische afhankelijkheid door eenzijdig en voortijdig haar prijzen te wijzigen. Verder drong hij aan op de voorlegging van de overeenkomst waarin het niet-concurrentiebeding vervat was en betwistte hij de beëindiging van de relatie.⁶
10. Diezelfde Franse raadsman vroeg op 19 april 2021 over welke overdracht V het had wanneer zij voorhield dat DM de overeenkomst aan zijn onderneming overgedragen had. Hij wees erop dat V een derde (namelijk OBS) in gebreke stelde zonder dat er enig bewijs was.'
11. Op 19 april 2021 stuurde OBS een overeenkomst van technische bijstand aan een Franse bowlinguitbater.

In haar antwoord (dat in kopie aan V gestuurd werd) stelde die uitbater verbaasd te zijn over dit financiële voorstel. Zij beschikte namelijk over nieuwe machines die zes maanden aan het publiek aangeboden waren en waarvan de garantie van V nog steeds gold.⁸

Het voorgestelde contract verwees naar een certificering door BR⁸ en leek op het contract van V.^{1°}

⁴ Stuk 4 appellante en stuk 1 geïntimeerde.

⁵ Stuk 5 appellante.

⁶ Stuk 14 appellante.

⁷ Stuk 15 appellante.

⁸ Stuk 10 appellante

⁹ Zie stuk 11 appellante.

Vgl. stuk 8.a met 8.b appellante.

12. Op 26 juni 2021 was *online* reclame te vinden voor OBS op de websites ... en ..._en via Instagram en Facebook waarbij onder andere verwezen werd naar BR.¹¹
13. Op 30 juni 2021 verzocht een klant van V om een factuur te crediteren omdat zij de overeenkomst voor technische bijstand wenste te beëindigen. De technische bijstand werd voortaan verstrekt door OBS.¹²
14. Bij exploit van 13 juli 2021 liet V overgaan tot dagvaarding van OBS voor de voorzitter van de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, zetelend zoals in kort geding.

De eis van V strekte samengevat tot staking van de handelingen door OBS in strijd met het niet-concurrentie- en het niet-afwervingsbeding. Zij vorderde onder meer de staking van de ongeoorloofde klantenwerving en van de inbreuken op de intellectuele eigendomsrechten onder verbeurte van dwangsommen.
15. In de procedure in eerste aanleg beperkten de partijen de betwisting in hun conclusies tot de rechtsmacht.
16. Op 27 augustus 2021 stelde V per aangetekende brief OBS in gebreke om alle producten in haar bezit en die toebehoren aan V binnen de 48 uur terug te bezorgen.¹³
17. Op 11 september 2021 bevestigde een andere klant aan V dat zij haar samenwerking met OBS voortzette. Ook zij verzocht om een creditnota.¹⁴
18. Bij vonnis¹⁵ van 4 oktober 2021 oordeelde de dienstdoende voorzitter van de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, zetelend zoals in kort geding, als volgt:

"Verklaart zich zonder rechtsmacht en wijst de vordering dienvolgens af,

*Veroordelen eisende partij tot de gedingskosten aan zijde van verwerende partij
begroot op: Rechtsplegingsvergoeding: 1.560,00 euro.*

¹¹ Stukken 6 en 16 appellante. Zie ook stuk 17 appellante met betrekking tot het gebruik van de BR-certificering.

¹² Stuk 9 appellante.

¹³ Stuk 18 appellante.

¹⁴ Stuk 9 appellante.

¹⁵ Stuk 18 appellante.

Veroordelen eisende party, in toepassing van art. 269², § 1 van het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, tot de betaling van het rolrecht van € 165,00."

3. DE VORDERINGEN EN STANDPUNTEN VAN PARTIJEN IN HOGER BEROEP

19. Voor een uiteenzetting van de grieven, het voorwerp van de eisen en de argumentatie van partijen verwijst het hof naar de procedurestukken in hoger beroep.
20. V vordert in het beschikkend gedeelte van haar syntheseconclusie: "- Het

hoger beroep van Concluante ontvankelijk te verklaren.

– *Het vonnis gewezen door de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, gewezen op 4 oktober 2021, in de zaak gekend onder rolnummer A/21/01723, teniet te doen en aldus te willen zeggen voor recht dat de Belgische rechtbanken internationale rechtsmacht hebben in dit geschil en Uw Hof wel degelijk bevoegd is om kennis te nemen van dit geschil.*

- *Bijgevolg de opgeworpen excepties van Geïntimeerde (namelijk de onontvankelijkheid van het hoger beroep en gebrek aan internationale rechtsmacht) ongegrond te verklaren.*

– *Akte te nemen van het uitdrukkelijk voorbehoud geformuleerd door Concluante voor verder te concluderen en standpunten in te nemen in een latere fase van het geding.*

– *In toepassing van artikel 747 §2 Ger. W. een rechterlijke kalenderregeling te willen opleggen om in dit geschil te concluderen ten gronde en vervolgens ambtshalve de rechtsdag voor de pleidooien te willen vastleggen waarbij Concluante verzoekt om de zaak bij voorrang te mogen pleiten door het urgente karakter van het geschil."*

21. OBS vordert in het beschikkend gedeelte van haar syntheseconclusie:

"De vordering van appellante onontvankelijk te horen verklaren;

Vervolgens de onbevoegdheid van het Hof vast te stellen;

Appellante ten slotte tot de kosten van het geding miv de rpv te veroordelen."



4. DE BEOORDELING

4.1 De toelaatbaarheid van het hoger beroep

22. Een exploot van betekening aan V ligt niet voor. Er wordt ook niet voorgehouden dat een betekening verricht werd. Het hoger beroep is tijdig en regelmatig naar vorm, wat trouwens niet betwist wordt.
23. OBS voert echter aan dat het hoger beroep ontoelaatbaar zou zijn in toepassing van het nieuwe "artikel 1050ter van het Gerechtelijk Wetboek".
24. Zoals V neemt ook het hof aan dat OBS wil verwijzen naar artikel 1050, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek. Het bepaalt:

"Tegen een beslissing inzake bevoegdheid of, tenzij de rechter ambtshalve of op verzoek van een van de partijen anders bepaalt, een beslissing alvorens recht te doen kan slechts hoger beroep worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis."

25. Deze bepaling belet niet dat hoger beroep ingesteld kan worden tegen de beslissing van een rechter die zich zonder *rechtsmacht* verklaart. De vraag naar de (internationale) rechtsmacht gaat namelijk de vraag naar de (materiële en territoriale) bevoegdheid van de Belgische hoven en rechtbanken vooraf.¹⁶
26. De *ratio le gis* bij de invoering van deze bepaling was overigens het vermijden van voorbarige of dilatoire beroepen tegen beslissingen over louter de bevoegdheid.
27. Met de beslissing over de rechtsmacht en de afwijzing van de eis van V putte de eerste rechter ten andere het geschilpunt helemaal uit. Het bestreden vonnis vormt dan ook een eindvonnis.
28. Er anders over oordelen, zou impliceren dat een hoger beroep tegen een vonnis waarbij de rechtsmacht afgewezen wordt nooit appellabel zou zijn.
29. Samengevat is het hof van oordeel dat het hoger beroep door V wel degelijk toelaatbaar is.

4.2 De gegrondheid van het hoger beroep

30. Ten gronde acht V zich gegriefd door het bestreden vonnis omdat de eerste rechter het forumkeuzebeding in de overeenkomst niet aanvaard heeft.

¹⁶ Vgl. Cass. 12 mei 2017, *P&B* 2018/1, p. 13-14.

31. De Verordening (EU) 1215/2012 van 12 december 2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna "de Verordening") is van toepassing op rechtsvorderingen die ingesteld werden op of na 10 januari 2015, zoals hier het geval is.

32. Artikel 25, lid 1 van de Verordening bepaalt:

"Indien de partijen, ongeacht hun woonplaats, een gerecht of de gerechten van een lidstaat hebben aangewezen voor de kennisneming van geschillen die naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking zijn ontstaan of zullen ontstaan, is dit gerecht of zijn de gerechten van die lidstaat bevoegd, tenzij de overeenkomst krachtens het recht van die lidstaat nietig is wat haar materiële geldigheid betreft. Deze bevoegdheid is exclusief, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen. De overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegd gerecht wordt gesloten:

a) hetzij bij een schriftelijke overeenkomst of bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst;

b) hetzij in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden;

c) hetzij, in de internationale handel, in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokken handelsbranche doorgaans in acht wordt genomen."

33. Het begrip "forumkeuzebeding" moet uitgelegd worden als een autonoom Unierechtelijk begrip.

Voorts laat artikel 25, lid 1 van de Verordening in het midden of een forumkeuzebeding buiten de kring van partijen bij een overeenkomst gecedeerd kan worden aan een derde, die partij is bij een latere overeenkomst en in alle of een deel van de rechten en verplichtingen van een van de partijen bij de oorspronkelijke overeenkomst treedt.

De aangezochte rechter moet dus *in limine litis* nagaan of het forumkeuzebeding daadwerkelijk het voorwerp is geweest van wilsovereenstemming tussen partijen, die duidelijk en nauwkeurig tot uiting moet komen, waarbij de vormvereisten van artikel 25, lid 1, van de Verordening er in dat verband toe strekken te waarborgen dat de wilsovereenstemming inderdaad vaststaat.

Hieruit volgt dat een forumkeuzebeding in een overeenkomst in beginsel enkel rechtsgevolgen kan hebben in de betrekkingen tussen de partijen die met het sluiten van deze overeenkomst hebben ingestemd.



Enkel wanneer de derde overeenkomstig het ten gronde toepasselijke nationale recht in alle rechten en verplichtingen van de oorspronkelijke contractpartij is getreden, kan een forumkeuzebeding waarmee die derde niet heeft ingestemd hem niettemin binden.¹⁷

34. Concreet rijst de vraag of het forumkeuzebeding, namelijk artikel 10 van de overeenkomst van niet nader gekende datum tussen V en DM, zoals geciteerd in randnummer 5, voldoet aan de bepalingen van artikel 25, lid 1 van de Verordening en in deze zaak toepassing kan vinden.
35. Het litigieuze forumkeuzebeding voldoet alvast aan de formele voorschriften van artikel 25, lid 1, a) van de Verordening, nu het een schriftelijke overeenkomst is. Het vormt daadwerkelijk het voorwerp van een wilsovereenstemming tussen en keuze door de contracterende partijen om hun geschillen voor te leggen aan de vrederechter of ondernemingsrechtbank te • Kortrijk. Het louter feit dat de overeenkomst niet gedateerd werd, doet daaraan geen afbreuk.
36. Het hof kan echter niet om de vaststelling heen dat de overeenkomst gesloten werd tussen enerzijds V en anderzijds DM, als zelfstandige, en niet OBS.

Op interpellatie van het hof verklaarde de raadsman van V op de zitting overigens dat V Bowling Services, V Services en V Group zich vereenzelvigen.

0. Als een forumkeuzebeding in een cognossement of in de statuten van een vennootschap bindend kan zijn voor respectievelijk een (derde) houder van een cognossement of de inschrijver op aandelen van die vennootschap¹⁸, dan moet het ook bindend zijn voor een derde die een contractspartij *substitueert*.
37. Het hof gaat dan ook na of er naar Belgisch recht sprake is van een contractoverdracht van DM naar OBS.

De overdracht van een wederkerig contract strekt ertoe om de gehele rechtspositie van één van de contractspartijen (hier DM) ongewijzigd over te dragen aan op een derde (hier OBS).¹⁹

38. In deze concrete zaak werd het forumkeuzebeding buiten de kring van de oorspronkelijke contractspartijen (V en DM) doorgegeven aan OBS, die DM substitueerde in alle of een deel van de rechten en verplichtingen van DM bij die oorspronkelijke overeenkomst.

¹⁷ HvJ 18 november 2020, C-519/19, <https://curia.europa.eu>, randnummers 38, 40-42 en 47.

¹⁸ Zie HvJ 20 april 2016, C-366/13, <https://curia.europa.eu>, randnummers 33 en 34.

¹⁹ Zie S. STUNS, *Verbintenissenrecht* II, Brugge, Die Keure, 2009, nr. 112.



Met verwijzing naar het feitenrelaas en de overgelegde stukken blijkt de substitutie van DM door OBS uit de daadwerkelijke uitvoering van de overeenkomst door OBS (in plaats van DM), uit het gebruik van hetzelfde bankrekeningnummer, uit de facturatie door OBS met uitdrukkelijke verwijzing naar de overeenkomst voor technische bijstand en niet in het minst uit het aanbod van 18 maart 2021 waarin OBS expliciet gewag maakte van exclusiviteit als tegenhanger van het niet-concurrentie- en niet-afwervingsbeding uit de overeenkomst.

In deze omstandigheden besluit het hof dat er wel degelijk een contractoverdracht tussen DM en OBS tot stand kwam en dat OBS bijgevolg gebonden is door het forumkeuzebeding.

40. Trouwens, de vraag van het hof of OBS al dan niet opgericht werd na de ondertekening van de overeenkomst werd (ter zitting) *niet* beantwoord. Het is dus geenszins uitgesloten en zelfs aannemelijk dat V en DM een overeenkomst sloten op een moment dat OBS nog niet opgericht was en dat OBS, eens opgericht, de overeenkomst overnam.
41. Bijgevolg is dit hof, anders dan de eerste rechter, van oordeel dat de Belgische hoven en rechtbanken internationale rechtsmacht hebben om over dit geschil te oordelen.
42. De bovenstaande motivering brengt met zich dat het ondergeschikt middel op basis van artikel 7, lid 2 van de Verordening geen verder onderzoek vergt.
43. De beslissing over de gerechtskosten wordt aangehouden.

5. DE BESLISSING

HET HOF,

- verklaart het hoger beroep door V toelaatbaar en in de hierna bepaalde mate gegrond.
- hervormt het bestreden vonnis van 4 oktober 2021 van de voorzitter van de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Kortrijk, zetelend zoals in kort geding, met AR-nummer A/21/1723.
- opnieuw rechtdoende, zegt voor recht dat de Belgische rechtbanken internationale rechtsmacht hebben om dit geschil te beoordelen.



- bepaalt de hierna volgende conclusietermijnen:
 - voor geïntimeerde tegen uiterlijk 31 oktober 2022
 - voor appellante tegen uiterlijk 31 december 2022
 - voor geïntimeerde tegen uiterlijk 28 februari 2023
 - voor appellante tegen uiterlijk 31 maart 2023
 - voor geïntimeerde tegen uiterlijk 30 april 2023
- **stelt de zaak voor behandeling op de terechtzitting van 12 juni 2023 om 10:00 uur (pleitduur 30 minuten).**
- houdt de beslissing over de gerechtskosten aan.

Aldus gewezen door de **zevende *unus* kamer**, van het hof van beroep te Gent, zetelend in burgerlijke zaken,
samengesteld uit:

- Michel Oosterlinck,

raadsheer, waarnemend kamervoorzitter,

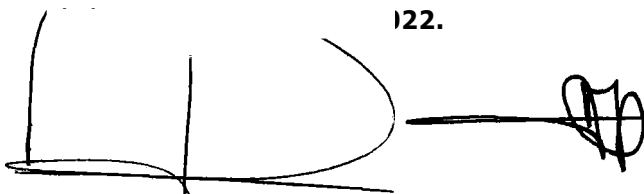
bijgestaan door:

- Marleen Lippevelde,

griffier,

e. tge&atn door de waarnemend kamervoorzitter van de zevende kamer in openbare

122.



M. Lippevelde



M. Oosterlinck